

Spis treści

A. Korcz-Maciejko , <i>Relacja między powierzeniem pełnienia obowiązków a zastępstwem nieobecnego policjanta</i>	1
A. Gazda , <i>Prawna forma oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej</i>	2
W. Maciejko , <i>Lokalizacja punktu ładowania pojazdów elektrycznych</i>	4
D. Kosiński , <i>Zaświadczenie o dopuszczalności inwestycji w przypadku niespójnych postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego</i>	6
P. Kubas , <i>Konstrukcja 2-tygodniowego urlopu wypoczynkowego</i>	6
W. Maciejko , <i>Zwolnienie od pracy na czas przerwy z tytułu karmienia dziecka piersią</i>	7
<i>Sprawozdanie z Adwokackiego Festiwalu Edukacyjnego</i>	8
<i>Sprawozdanie z Konferencji naukowej nt. Nieodpłatna pomoc prawna jako element budowania społeczeństwa obywatelskiego</i>	8

Relacja między powierzeniem pełnienia obowiązków a zastępstwem nieobecnego policjanta

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia jest to, czy istnieje prawny obowiązek stosowania instytucji powierzenia pełnienia obowiązków policjantowi, już z tego powodu, że inny policjant (pełniący funkcję kierowniczą) jest krótkotrwale nieobecny, tzn. nieobecny z powodu skorzystania z urlopu, pobytu na zwolnieniu chorobowym lub przebywa na delegacji.

Przepis art. 37 ustawy z dnia kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2023 r., poz. 171) stanowi podstawę powierzenia pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku w tej samej miejscowości na czas nieprzekraczający 12 miesięcy (zd. pierwsze); w takim przypadku uposażenie policjanta nie może być obniżone (zd. drugie). Jednocześnie przyjmuje się, że regulacja ta stanowi podstawę do względnie trwałej zmiany treści stosunku służbowego w drodze rozkazu personalne-

go wydawanego na podstawie art. 104 § 1 k.p.a. w zw. z § 3 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 maja 2013 r. w sprawie szczegółowych praw i obowiązków oraz przebiegu służby policjantów (Dz.U. z 2020 r., poz. 1113). Rozkaz taki należy do decyzji zmieniających treść stosunku służbowego (zob. K. Baran, P. Szustakiewicz, E. Ura (red.), *System prawa pracy*, t. XIII, *Zatrudnienie administracyjnoprawne*, Warszawa 2023 r., s. 281). Rozkaz taki czasowo pozbawia funkcjonariusza przydziału służbowego uzyskanego w następstwie aktu mianowania i przypisuje mu obowiązki z cudzego stanowiska służbowego. Instytucję tę stosuje się gdy zachodzą podstawy do mianowania lub delegowania na opróżnione stanowisko, ale w danej chwili nie ma możliwości ulokowania na tym stanowisku żadnego odpowiedniego policjanta (zob. T. Hanausek, *Ustawa o Policji. Komentarz*, Kraków 1996, s. 76).

Do okazjonalnego (incydentalnego, przegodnego) zastępowania funkcjonariusza nieobecnego służy natomiast instytucja zastępstwa, uregulowana w § 4 ust. 3 zarządzenia nr 1041 Komendanta Głównego Policji w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz.Urz. KGP z 2013 r., poz. 50) w części, w jakiej wprowadza w formularzu karty opisu stanowiska pozycję nr 6 pkt 1 o treści <<zastępuje ...>>. Zawarte w tej partii karty opisu stanowiska rozstrzygnięcie wskazujące funkcjonariusza obowiązującego do pełnienia zastępstwa podczas nieobecności innego funkcjonariusza (w tym kierownika jednostki lub komórki) jest poleceniem służbowym, z mocy którego dochodzi do takiego zastępowania.

W odróżnieniu od rozkazu personalnego o powierzeniu obowiązków, polecenie zastępowania funkcjonariusza nieobecnego nie zwalnia adresata takiego polecenia z obowiązków na zajmowanym, własnym stanowisku. Instytucje powierzenia

pełnienia obowiązków i zastępstwa są instytucjami konkurencyjnymi; zatem nie można ich stosować zamiennie.

Przepisy prawa nie wskazują na jakiegokolwiek kryteria wydawania poleceń zastępstwa (utrwalanych w poz. 6 karty opisu stanowiska służbowego), zatem konfiguracja między stanowiskami zastępowanym oraz zastępującym uzależniona jest od uznania przełożonego właściwego do spraw osobowych, który podpisał kartę opisu stanowiska służbowego, tym samym biorąc na siebie całą odpowiedzialność związaną z ewentualnymi niedoborami wiedzy lub umiejętności funkcjonariusza pełniącego zastępstwo względem wymogów obowiązujących na stanowisku zastępowanym.

*dr Aneta Korcz-Maciejko,
radca prawny*

Prawna forma oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej

Definicja pieczy zastępczej, określona w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.), zw. dalej **ustawą**, stanowi zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku, gdy rodzice biologiczni z różnych powodów nie mogą zapewnić dziecku opieki i wychowania. Rodzinnymi formami pieczy zastępczej będą rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Zapewniają one dziecku całodobową opiekę i wychowanie, traktują je w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobistej, zapewniają kształcenie, rozwój uzdolnień i zainteresowań, dostęp do świadczeń zdrowotnych, zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne i religijne, a także zapewniają ochronę przed arbitralną i bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka oraz umożliwiają mu kontakt z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że z uwagi na dobro dziecka sąd postanowi inaczej (red. A. Kwaśniewska-Sadkowska, *Rodzinna Piecza Zastępcza – Poradnik Praktyczny*, Warszawa 2015 r., s. 6-7).

W myśl art. 9 ust. 1 Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

(Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526 ze zm.) Państwa-Strony zapewnią, aby dziecko nie zostało oddzielone od swoich rodziców wbrew ich woli, z wyłączeniem przypadków, gdy kompetentne władze, podlegające nadzorowi sądowemu, zdecydowały zgodnie z obowiązującym prawem oraz stosowanym postępowaniem, że takie oddzielenie jest konieczne ze względu na najlepiej pojęte interesy dziecka. Najczęstszym asumptem braku zapewnienia dziecku opieki i wychowania są problemy opiekuńczo wychowawcze, przemoc domowa, nałogi rodziców, śmierć. W takim przypadku w wyniku postanowienia sądu dziecko powinno trafić pod opiekę zapewniającą mu właściwe i bezpieczne warunki.

Wymagającym aspektem do rozważenia jest to, czy umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej jedynie z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziców jest dopuszczalne? „Odbieranie” dzieci rodzicom z powodu ubóstwa przez wiele lat było bardzo medialne, w szczególności od 2010 r., kiedy weszła w życie Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 125 poz. 842), tj. dodano art. 12a, nadający prawo pracownikowi socjalnemu odebrania dziecka z rodziny i umieszczenia go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej. Komitet Praw Dziecka w czasie 14 sesji w 2005 r. wskazał, że ubóstwo jako takie nie powinno prowadzić do podjęcia

decyzji o oddzieleniu dziecka i umieszczeniu go poza domem rodzinnym. Zarekomendowano aby państwa podjęły wszystkie konieczne środki dla podwyższenia standardu życia rodzin ubogich, m. in. poprzez wdrożenie strategii redukcji ubóstwa i rozwoju społecznego. Komitet zalecił zwiększenie udzielenia materialnego wsparcia dzieciom i rodzinom upośledzonym ekonomicznie i społecznie (M. Domański *Wybrane zagadnienia orzekania o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej*, Warszawa 2016, s. 4). W aktualnym porządku prawnym umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej wbrew woli rodziców wyłącznie z powodu ubóstwa nie jest dopuszczalne. Może ono nastąpić jedynie wówczas, gdy uprzednio zastosowane inne środki oraz formy pomocy rodzicom dziecka, nie doprowadziły do usunięcia stanu zagrożenia jego dobra (art. 112³ ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359 ze zm.). Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej jest środkiem ostatecznym stosowanym przez sąd opiekuńczy.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest podmiotem tworzącym rodzinną pieczę zastępczą, jest za nią odpowiedzialny. Sytuacja dziecka w pieczy musi być monitorowana i podlegać ocenie. Ocena sytuacji dziecka powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy (art. 131 ust. 1 ustawy).

Słownikowa definicja oceny to opinia o czymś lub o kimś dokonana w wyniku analizy, określenie rozmiaru lub zakresu czegoś, określenie materialnej wartości czegoś (<https://sjp.pwn.pl/slowniki/ocena.html>). Istotą oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej jest ustalenie szeroko rozumianej sytuacji rodzinnej dziecka, tj. czy zachodzą warunki umożliwiające powrót dziecka do rodziny biologicznej. Szczegółowe składowe oceny określa art. 129 ustawy. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej po dokonaniu konstatacji powinien wiedzieć, jakie są relacje pomiędzy dzieckiem i rodziną, znać przebieg pracy z rodziną podejmowaną przez asystenta rodziny, stan zdrowia dziecka i jego aktualne potrzeby. Ocena ma również na celu analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, jak również tego, czy zachodzi potrzeba modyfikowania planu pomocy dziecku. Elementem oceny jest również ustalenie zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Do wykonania oceny w tym zakresie niezbędne będzie posiadanie przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej szczegółowej wiedzy na temat sytuacji rodziny naturalnej dziecka i możliwości powrotu dziecka do tej rodziny. Sporządzona ocena sytuacji

dziecka ma służyć również podjęciu decyzji o potrzebie poinformowania sądu o zasadności umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej. (K. Trynieszewska, *Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Komentarz, wyd. II LEX 2015).

Ustawodawca nałożył na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej sporządzenie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, jednakże nie wskazał formy prawnej, w jakiej ma to nastąpić. W sferze postępowania administracyjnego wyróżniamy następujące formy rozstrzygnięć - decyzje administracyjne, ugody administracyjne oraz postanowienia. Decyzje to władcze, jednostronne rozstrzygnięcia organu administracji publicznej. Jako akt administracyjny zewnętrzny, rozstrzyga sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończy sprawę w danej instancji (art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, zw. dalej **Kpa**). Ugoda ma charakter nieobligatoryjny. Może być zawarta w sprawie, w której toczy się postępowanie administracyjne, jeżeli charakter sprawy na to pozwala i nie sprzeciwiają się temu przepisy szczególne, czyli przyczynia się do uproszczenia lub przyspieszenia postępowania (art. 114 i 115 Kpa). Postanowienie natomiast, to wydawany w toku postępowania akt administracyjny, który nie rozstrzyga o istocie sprawy, chyba że przepisy Kpa stanowią inaczej (art. 123 § 2 Kpa).

Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej posiada formę pisemną. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydaje dokument w formie opinii, w którym dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Ocena ta ma charakter opisowy i wnioskowy. Nie ma ona charakteru władczego, ugody, bądź postanowienia. Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej nie rozstrzyga o prawach lub obowiązkach adresata działań organu administracji, lecz opisuje jego sytuację, które może mieć znaczenie dla jego sytuacji prawnej. Ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadza organizator rodzinnej pieczy zastępczej na posiedzeniu, w którym uczestniczą zaproszone przez niego osoby. Katalog osób uczestniczących w ocenie sytuacji dziecka, ściśle określa art. 130 ustawy.

Doktryna opowiada się za stanowiskiem, że podczas posiedzenia będzie podejmowane szczególne rodzaju rozstrzygnięcie, a zatem mamy do czynienia ze sposobem, przy wykorzystaniu którego organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje jednej z istotniejszych czynności praw-

nych. Analiza warunków, w jakich odbywa się posiedzenie, pozwala uznać, że ma ono charakter posiedzenia niejawnego, w którym uczestniczą ściśle określone osoby (S. Nitecki, A. Wilk, Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Komentarz. LEX/el. 2021).

Art. 137 ust. 1 ustawy, wskazuje katalog podmiotów, który wchodzi w skład zespołu. Natomiast ust. 2 tego art. prócz przedstawicieli różnych instytucji, dopuszcza do udziału w posiedzeniu także osoby bliskie dziecku (może to być dziadek, babcia etc.).

Nie może umknąć uwadze fakt, że na podstawie art. 139(b) ustawy, do ocen oraz zastrzeżeń, o których mowa w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, przepisów Kpa - nie stosuje się. W szeroko rozumianym pojęciu „oceny” należy uznać, że jest to nie tylko końcowy dokument, ale wszelkie działania zmierzające do jego wytworzenia, tak więc i dokumentacja zgromadzona podczas tego posiedzenia zespołu i innych zapraszanych podmiotów i osób. Uznać należy za właściwy pogląd literatury w tym zakresie, że kodeks postępowania administracyjnego nie ma zastosowania do wydania samej oceny, a także do wszelkich czynności poprzedzających jej dokonanie (S. Nitecki, A. Wilk, *Ustawa o wspieraniu rodziny*

i systemie pieczy zastępczej. Komentarz. LEX/el. 2021). Wobec powyższego nie ma także podstaw prawnych do zastosowania art. 73 Kpa, tj. udostępniania stronie akt sprawy.

Uznać więc należy, że ocena sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, nie będzie aktem administracyjnym. Dla tego typu czynności organu administracji, prawo administracyjne nie wypracowało teoretycznej konstrukcji. Analizując to zagadnienie, ocena najbliższa jest czynności materialno-technicznej. Czynności materialno-techniczne charakteryzują się określonymi cechami: są podejmowane na podstawie i w celu wykonania obowiązujących norm prawnych, stanowią fragment realizacji zadań państwa, podlegają kontroli z punktu widzenia zgodności działania z prawem, nie są skierowane bezpośrednio na tworzenie, zmianę lub znoszenie stosunków prawnych oraz mogą w drodze określonych faktów wywoływać określone skutki prawne (Z. Kmiecik, *Czynności faktyczne administracji państwowej*, „Studia Prawno-Ekonomiczne” 1987, t. 39, s. 43). Czynności materialno-techniczne to działania czysto fizyczne dokonywane przez organy administracji.

dr Agnieszka Gazda

Lokalizacja punktu ładowania pojazdów elektrycznych /opinia prawna/

Zgodnie z art. 12b ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 875), w budynku mieszkalnym wielorodzinnym aktem determinującym instalację i eksploatację punktu ładowania pojazdów elektrycznych jest zgoda wydawana przez zarząd wspólnoty mieszkaniowej.

Zgoda uregulowana w tym przepisie jest bezwarunkowa, co oznacza, że żadne inne czynności zarządu wspólnoty nie kreują takiego zezwolenia. Również zatem zarząd wspólnoty nie może uzależnić realizacji wydanej przez siebie zgody od kolejnej własnej czynności, w tym od akceptacji projektu wykonawczego.

Co do miejsca lokalizacji licznika w sposób zapewniający odczyt, to prawodawca wprowadza wymagania przestrzenne poprzez odwołanie do <<instrukcji obsługi licznika>>; zatem jeżeli miejsce lokalizacji (podłoże) nie pozostaje w sprzeczności z tekstem instrukcji licznika, może on być zlokalizowany na ścianie (w tym garażu) oraz w korytarzu (zob. § 6 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra

Gospodarki z dnia 7 stycznia 2008 r. w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać liczniki energii elektrycznej czynnej prądu przemiennego, oraz szczegółowego zakresy sprawżeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych, Dz.U. z 2008 r. Nr 11, poz. 63). Drugi warunek tworzy § 185 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1225), który wymaga <<łatwo dostępnego miejsca, zabezpieczeń przed ingerencją i uszkodzeniami>> (np. w szafie). Praktyka stosowania przepisów wskazuje na optymalną wysokość licznika nad gruntem wynoszącą 1,2-1,8 m, w celu umożliwienia dostępu inkasentowi.

Urządzenia związane z punktem ładowania pojazdów elektrycznych, pod względem lokalizacji nie powinny nadto budzić wątpliwości co do zachowania wymogów: ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz b.h.p., co wynika z § 180 rozporządzenia w sprawie warunków

technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Lokalizacja licznika w <<ciągu ewakuacyjnym>> nie może zatem skutkować zmniejszenia drożności takiego ciągu poniżej dolnego ekstremum określonego przez prawo, a więc nie może mieć wpływu na jego funkcję przeciwpożarową. Światło licznika nie powinno ograniczać szerokości drogi ewakuacyjnej, której szerokość wskazano w projekcie architektoniczno-budowlanym. Szerokość tę, na użytek projektowania takich ciągów ewakuacyjnych, reguluje § 242 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych (wedle wskaźnika 0,6 m na 100 osób, które mogą jednocześnie przebywać na danej kondygnacji). Jeżeli ta wartość nie zostanie przekroczona wskutek instalacji licznika przepisy prawa nie doznają naruszenia.

Ciągi jezdne pod budynkami, umożliwiające skorzystanie z miejsc postojowych, stanowią odmianę dróg wewnętrznych. Nie ma w stosunku do nich odrębnej regulacji. Wyznaczenie <<ciągu jezdnego>> na drodze wewnętrznej, należy z kolei do kategorii oznakowania dróg, a co za tym idzie stanowi obowiązek zarządcy terenu (wspólnota jest takim zarządcą) lub właściciela. Wynika to z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 645). Zarządca odpowiada nadto za <<zarządzanie bezpieczeństwem>> na takiej drodze (art. 20 pkt 20 ustawy o drogach publicznych). Jeżeli zatem instalacja urządzeń związanych z lokalizacją punktu ładowania pojazdów elektrycznych wpływa na stopień bezpieczeństwa (np. poprzez wchodzenie światła urządzenia w dotychczasowy pas jezdny), optymalne jest wyznaczenie linii (znaku poziomego) obrazującego granicę pasa przeznaczanego do jazdy. W celu uniknięcia roszczeń odszkodowawczych od użytkowników drogi. Przepisy prawa wprost wskazują, że jeżeli wolą zarządcy nie jest dopuszczenie poruszania się po całej nawierzchni drogi (posadzki w badanej sprawie), to winno się zastosować znak drogowy poziomy w postaci linii krawędziowej: ciągłej (tj. z zakazem zjazdu na pobocze) lub przerywanej (dopuszczającej zjazd na pobocze) (§ 1 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 86 ust. 8 rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych, Dz.U. z 2019 r., poz. 2310). Zamieszczenie takiego znaku (linii ciągłej) jest optymalnym rozwiązaniem minimalizującym kolizję pojazdu z urządzeniem elektrycznym (w tym licznikiem), którego światło obejmuje aktualny pas przeznaczony do ruchu pojazdów. Chroni przed roszczeniami odszkodowawczymi.

Niezależnie od znaku drogowego (linii) przepisy prawa wymagają aby licznik (urządzenie)

był zabezpieczony przed najechnięciem przez pojazd poprzez: a) sposób maksymalizujący uniknięcie kolizji (np. na maksymalnej wysokości 1,8 m) oraz b) środki ochrony mechanicznej, tzn.: odboje, słupki lub bariery, co wynika z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Energii z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie wymagań technicznych dla stacji ładowania i punktów ładowania stanowiących element infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego (Dz.U. z 2019 r., poz. 1316).

Przepisy prawa, w zakresie przyłączenia punktu ładowania pojazdu elektrycznego, regulują tylko następstwa finansowe. Całkowitym kosztem obciążają wnioskodawcę (adresata zgody zarządu wspólnoty), co wynika z art. 12b ust. 8 pkt 4 ustawy o elektromobilności. Sfera skorzystania przez inwestora (wnioskodawcę zainteresowanego realizacją punktu ładowania) z urządzeń, budowli i instalacji (w tym kanałów technologicznych, koryt kablowych) umożliwiających działanie punktu ładowania, przynależy do prawa cywilnego. Zatem wnioskodawca może wykonać samodzielnie przyłącze i instalację na zasadach ogólnych (np. na podstawie umowy, pozwolenia), co przewidziano np. udzielając zgodę zarządu wspólnoty z dnia 28 kwietnia 2023 r. lub też zabiegać o zawarcie umowy na korzystanie z istniejących już podobnych urządzeń należących do innych podmiotów (właścicieli, użytkowników wieczystych, wspólnoty mieszkaniowej). W tym drugim wypadku wymagana jest zgodna wola umawiających się stron. Uzyskanie zgody wspólnoty na instalację punktu wladowania nie rodzi roszczenia o przyłączenie tego punktu za pomocą wszystkich urządzeń mogących to ułatwić, jakie inne (trzecie) podmioty już wybudowały lub zainstalowały.

*prof. nadzw. dr hab. Wojciech Maciejko,
radca prawny*

Zaświadczenie o dopuszczalności inwestycji w przypadku niespójnych postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego /opinia prawna/

W przypadku, gdy postanowienia uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego budzą uzasadnione wątpliwości co do możliwości lokalizacji obiektów o oznaczonym przeznaczeniu, a zwłaszcza gdy tekst uchwały wykazuje niespójność z załącznikiem graficznym, inwestor ma tytuł aby ubiegać się w organie gminy o zaświadczenie w przedmiocie zgodności lub niezgodności oznaczonej inwestycji z postanowieniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gdyż tego rodzaju niepewność odpowiada wymogom konieczności <<potwierdzenia stanu prawnego>> w rozumieniu art. 217 § 2 pkt 2 k.p.a.

Przepis art. 217 § 2 pkt 2 k.p.a. zawiera przy tym samoistną podstawę do żądania od organu, <<potwierdzenia stanu prawnego>>, z powołaniem się na swój interes prawny.

Zatem wykazanie interesu prawnego (np. zamiar nabycia nieruchomości, przygotowania do inwestycji) uprawnia do żądania od organu gminy (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) poświadczania, czy zgodnie ze stanem prawnym prawa miejscowego, plan zagospodarowania przestrzennego dopuszcza na oznaczonej nieruchomości lokalizację określonej zabudowy.

Takie żądanie jest tym bardziej umotywowane, gdy regulacje planu są niespójne, niejednoznaczne lub prowadzą do odmiennych wyników wykładni.

Niektóre przepisy prawa wprost wskazują, że na użytek procesu inwestycyjnego wójt wydaje podobne zaświadczenia (np. art. 48b ust. 2 pkt 1 Prawa budowlanego, na użytek legalizacji oraz art. 71 ust. 2 pkt 4 - na użytek zmiany sposobu użytkowania). Nie są to jednak wyłączne przypadki uprawniające do ubiegania się o zaświadczenie przez inwestora, skoro art. 217-219 k.p.a. stanowią tu samoistną podstawę (bez konieczności poszukiwania podstawy w prawie materialnym), a to w następstwie tego, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego tworzy <<stan prawny>>, który wymaga w wypadku inwestora <<potwierdzenia>>, dla ochrony jego interesu prawnego. A taka funkcję pełni właśnie art. 217-219 k.p.a.

*mgr Dariusz Kosiński,
radca prawny*

Konstrukcja 2-tygodniowego urlopu wypoczynkowego /opinia prawna/

Przepis art. 162 zd. drugie Kodeksu pracy wymaga aby przynajmniej jedna część urlopu wypoczynkowego obejmowała termin nie krótszy niż 14 dni kalendarzowych. Zd. pierwsze tego przepisu zakłada <<dzielenie na części>>, a zatem termin z art. 162 zd. drugie k.p. to taki termin 14-dniowy, który nie jest przerywany przez inny dzień pracy. Z natury zaś na termin ten przypadają inne dni wolne od pracy (np. ustawowo wolne), skoro niedziela występuje co 7 dni; mimo o termin z założenia ustawodawczego (tzn. wydłużenia ponad 7 dni i spełnienia warunku ciągłości) nie powoduje przzerwania biegu terminu urlopu 14-dniowego.

Zatem warunek korzystania z urlopu w wymiarze minimalnym wymagającym przez art. 162 zd.

drugie k.p. jest spełniony wówczas gdy w sposób nieprzerwany pracownik nie powraca do pracy przez co najmniej 14 kolejno następujących po sobie dni kalendarzowych. Wniosek urlopowy spełniający wymogi tej regulacji winien obejmować przynajmniej takie dni robocze, które zgodnie z rozkładem czasu pracy pracownika wraz z dniami ustawowo wolnymi od pracy dadzą w sumie wspomniane 14 dni. Nie budzi wątpliwości, że tylko w taki sposób przepisy art. 300 k.p. w zw. z art. 112 k.c. pozwalają rozumieć <<niedzielony na części okres 14 kolejnych dni kalendarzowych>>.

Wniosek urlopowy zarówno uwzględniający dni ustawowo wolne od pracy, jak i wyłącznie dni objęte rozkładem czasu pracy, jest wnioskiem

zasługującym na uwzględnienie i wywołującym skutki z art. 162 zd. drugie k.p., bowiem powoduje, że liczba <<kolejno następujących po sobie dni kalendarzowych wolnych od pracy>> wynosi *ex lege* w każdym z tych przypadków 14. Pracownik, jako osoba niebędąca profesjonalistą z zakresu prawa, nie ma obowiązku korygowania wniosku, bez względu na to, jaką metodą wskazania terminu 14-dniowego

się posłużył, a więc bez względu na to, czy miał świadomość, że dni ustawowo wolne od pracy, o ile następują w trakcie urlopu lub z nim sąsiadują, i tak z mocy prawa powiększają okres przebywania na urlopie wypoczynkowym.

*mgr Piotr Kubas,
radca prawny*

Zwolnienie od pracy na czas przerwy z tytułu karmienia dziecka piersią /opinia prawna/

Stosownie do art. 187 § 1 k.p., pracownica karmiąca dziecko piersią ma prawo do dwóch półgodzinnych przerw w pracy wliczanych do czasu pracy (zd. pierwsze). Przerwy na karmienie mogą być na wniosek pracownicy udzielane łącznie (zd. trzecie).

Pewien dylemat rodzi się w wypadku sposobu wykazywania podstawy do skorzystania przez pracownicę prawa do odpłatnej przerwy w wykonywaniu pracy. Z jednej strony bowiem przepisy Kodeksu pracy nie wkładają na pracownicę żadnego obowiązku wykazywania podstawy tego zwolnienia (tzn. faktu karmienia dziecka piersią); co więcej, nawet nie wskazują, że karmione dziecko ma być dzieckiem własnym. Z drugiej jednak, pracodawca ponosi odpowiedzialność za udzielanie tego uprawnienia, bowiem z mocy art. 8 k.p. nałożono na niego obowiązek czuwania, aby prawo pracownice nie było przez uprawnionego nadużywane.

Jak wspomniano, przepisy k.p., podobnie jak akty wykonawcze, milczą co do sposobu wykazywania tego prawa, a więc co do sposobu udowodnienia, że dziecko jest realnie karmione piersią. Zasadą jest, że dowodem pozwalającym udzielić pracodawcy prawa do przerwy jest oświadczenie pracownicy, że karmi piersią. Zresztą oświadczenie takie zawiera już samo żądanie złożone do pracodawcy na podstawie art. 187 k.p., więc nawet wniosek o udzielenie przerwy na karmienie, spełnia wymogi oświadczenia o karmieniu piersią.

Mieć na względzie jednak należy, iż w początkowej fazie rozwoju noworodka i niemowlęcia karmienie piersią jest faktem notoryjnym. Działa domniemanie faktyczne. Im jednak deklarowane karmienie dziecka piersią trwa dłużej, tym wątpliwość co do realności faktu prawotwórczego pogłębiają się. Stopień głębokości wątpliwości pracodawcy nie może postępować w nieskończoność, bowiem wówczas obowiązek pracodawcy wynikający z art. 8 k.p. stałby się fikcją, a taka wykładnia prawa nie może być akceptowalna.

Z mocy art. 8 k.p. pracodawca obowiązany jest zatem czuwać, aby pracownica nie nadużywała prawa do zwolnienia od pracy, a więc aby (zwłaszcza, gdy dziecko w sensie biologicznym nie przejawia już potrzeby ssania) wykazać realność uprawnienia, jakie realizuje zwalniając odpłatnie pracownicę z pracy. W pełni na aprobatę zasługuje pogląd zaprezentowany przez E. Maniewską, która stwierdziła, że choć zasadą jest przyznanie prawa do przerw na karmienie dziecka piersią na podstawie oświadczenia pracownicy, to jednak <<na żądanie pracodawcy>> pracownica obowiązana jest udokumentować fakt karmienia dziecka piersią odpowiednim zaświadczeniem lekarskim (E. Maniewska [w:]; K. Jaśkowski, E. Maniewska, *Kodeks pracy. Komentarz*, Lex/el.2023). W takich wypadkach pracownica przedstawia zakładowi pracy zaświadczenie o karmieniu dziecka w sposób naturalny (K. Baran, *System prawa pracy. Tom IX. Międzynarodowe publiczne prawo pracy. Standardy globalne*, Lex.el/2019).

W tym ostatnim wypadku można uzależnić korzystanie z prawa do zwolnienia od wykazania karmienia zaświadczeniem lekarskim, pod rygorem odmowy uwzględnienia wniosku o takie zwolnienie.

Mieć należy na względzie, że przepis art. 300 k.p. odsyła do stosowania przez pracodawcę art. 6 Kodeksu cywilnego, a ten powiada, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z niego wywodzi skutki prawne. Skoro realia wykonywania prawa ze stosunku pracy, w zakresie nieuregulowanym w k.p., ustawodawca zawarł w Kodeksie cywilnym, to nawet poza realiami procesu cywilnego, ciężar udowodnienia faktu rodzącego prawo pracownicze obciąża końcowo pracownika. Innymi słowy, publicznoprawny charakter regulacji Kodeksu pracy, udziela pierwszeństwo dobru ogółu, jakim jest wartość dóbr wytworzonych przez pracownia w kodeksowym czasie pracy. Odstępstwa od tej reguły muszą podlegać wykładni

zawężającej. Innymi słowy, fikcja wykonywania pracy przez kobietę karmiącą dziecko, nie może uchylać konstrukcyjnego składnika stosunku pracy, jakim jest pozostawanie w gotowości świadczenia pracy przez pracownicę.

*prof. nadzw. dr hab. Wojciech Maciejko,
radca prawny*

Sprawozdanie z Adwokackiego Festiwalu Edukacyjnego

W dniu 23 lutego 2024 r. w kampusie Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego odbyły się zajęcia dydaktyczne adresowane do uczniów szkół średnich. Epicentrum zajęć stanowiła symulacja rozprawy karnej opartej na *Antygonie* Sofoklesa. Organizatorem części dydaktycznej była Izba Adwokacka w Krakowie oraz Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

W zajęciach aktywnie uczestniczyli słuchacze seminarium prowadzonego przez Poradnię Prawną im. Anny Jenke w Jarosławiu: Aleksandra Lizoń, Natalia Sokół, Natalia Wilk, Weronika Maciałek, Karolina Derewiecka, Julia Drapała,

Katarzyna Sroka i Dawid Puszyński, uczniowie Zespołu Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych w Jarosławiu. Obecna była również grupa uczniów z Zespołu Szkół Innowacyjnych w Jarosławiu, zainspirowana przez Panią Dyrektorkę Annę Bawłowicz i Panią Profesor Magdalenę Bar.

Młodzież zapoznała się z Akademią, poznała zakres działania Wydziału Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych, zwiedziła też wystawę związaną z zawodami prawniczymi.

*prof. nadzw. dr hab. Wojciech Maciejko
kierownik Poradni Prawnej
im. Anny Jenke w Jarosławiu*

Sprawozdanie z Konferencji naukowej nt. Nieodpłatna pomoc prawna jako element budowania społeczeństwa obywatelskiego

W dniu 8 marca 2024 r. młodzież uczestnicząca w seminarium prowadzonym przez Poradnię Prawną im. Anny Jenke w Jarosławiu brała udział w konferencji nt. *Nieodpłatna pomoc prawna jako element budowania społeczeństwa obywatelskiego*, współorganizowanej przez Naczelną Radę Adwokacką, Okręgowe Rady Adwokackie w Rzeszowie, Bielsku-Białej, Opolu, Związek Powiatów Polskich, Unię Metropolitalną im. Pawła Adamowicza oraz Akademię Nauk Stosowanych w Bielsku-Białej.

Poszczególne wykłady wygłosili uczeni i adwokaci, a ich przedmiotem było funkcjonowanie nieodpłatnej pomocy prawnej w Polsce. Uczestnicy prowadzili dyskusję w kluczowych dla przyszłości pomocy prawnej sprawach, takich jak: dostępność pomocy prawnej dla najuboższych, pomoc prawna w postępowaniu przed organami administracji publicznej, bariery w dostępie do pomocy w postaci pełnomocnika procesowego.

Zagadnienia te stanowiły dla Poradni Prawnej im. Anny Jenke tym bardziej cenne przedmioty zainteresowań, że podmiot ten realizuje pomoc prawną w sferze ulokowanej poza ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczy ją nawet w tych formach, których publiczne placówki nie przewidują (np. w postaci pełnomocnika procesowego, udziału w rozprawie administracyjnej) oraz świadczy ją dobroczynnie, bez wpływów z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, posługując się jedynie zapewnieniem interesanta o jego ubóstwie lub trudnej sytuacji życiowej.

*prof. nadzw. dr hab. Wojciech Maciejko
kierownik Poradni Prawnej
im. Anny Jenke w Jarosławiu*

Wydawca: Poradnia Prawna im. Anny Jenke w Jarosławiu, 37-500 Jarosław, ul. Sanowa 11

Redaktor naczelny: prof. nadzw. dr hab. Wojciech Maciejko

Rada Naukowa: dr hab. Bożena Sowa, dr Agnieszka Bednarczyk-Plachta, dr Katarzyna Dokukin, dr Agnieszka Gałakan-Halicka, dr Agnieszka Gazda, dr Paweł Klimek, dr Katarzyna Myślińska, dr Marta Piertas-Eichberger, dr Piotr Pliś

Tytuł czasopisma zarejestrowany został przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 11 grudnia 2019 r., sygn. akt I NsRejPz 24/19

ISSN 2658-2902